

Hariciye Vekilimiz Bugünü Niş'te Geçiriyor

Saracoğlu Sofya'dan geçerken Romanya ve Bulgaristan arasında konsey namına müzakere tavassutunda bulunacak

Beklediğimiz gibi

Balkan konseyinin toplantısı Balkan sulhunu muhafaza bakımından istenilen neticeyi verecek mahiyet ve kuvvettir.

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Balkan konseyi toplantısı başladı. Bu iclama şimdiye kadar yapılmış olan toplantılardan en mühimidir. Ve, mütehariz hatlarla mazideki içtimaların umumi vaşlarından ayrılmış bulunmaktadır. Bu iclamla bilhassa Balkanların Avrupa harbi karşısındaki vaziyeti tamamlanmıştır.

Bu aydın vaziyeti şöyle ifade edebiliriz:

A—Balkan Balkanlarıdır.
B—Balkanlar herhangi bir tecessüze karşı istiklâl, hürriyet ve topraklarını korumak karar ve azimindedirler.

C—Balkanlar hi-bir devlet aleyhine müteveccih olmıyan kendi siyasetlerinde, sulhu Balkanlarda ve cenubu şarkı Avrupasında tutmak fikrinde müstekkiler.

E—Balkanlar kendi aralarında iktisadi mübadelelerin faydalarına ve eksiklerini birbirlerinden giderme kanidirlir.

D—Bulgaristan ve Macaristanın da Balkanlarla istikrar emel ve fikir sahibi olmasına hararetle taraftarlardır.

Su halde görülmüyor ki, Balkan devletleri herhangi bir tecessüz ihtimali karşısında şaşmadan kendi hak, istiklâl ve hayatlarını müdafaya azimlidirler. Filhikâ, bu neticeye Balkanlar kendi aralarında yeni ve umumi bir blok kurarak gelmişlerdir. Fakat, hakikatte resmen adı konıyan bir blok bu şekilde vücut gelmiş demektir.

Esasen vaziyetin icap ettirdiği ve tesbit ettiği hedef de buydu. Yani, harbin Balkanlara sirayetine karşı koymak, sirayet halinde de her devletin kendi kudret ve millî varlığını bütün icapları içinde müdafaya geçmek. Bu vaziyet muvaffakiyet ve amel sahalarına kılumustur.

Simdi, dava bu vaziyet karşısında Balkanlara bir tecessüz vuku bulun bulmıyacağı noktasına gelmiştir.

Bu hususta elbette ki, kat'i mahiyette hiçbir şey söylenemez. Ancak böyle yekpare bir müdafaya kolaylaştırın ve «Balkanlar Balkanlarıdır» diyen bir geye istikrar karşısında mütevaciz emellerin hareketi geçmek hususunda bir hayli hesaplı kitaplı olmaları iltiza eder. Bu hesap ve kitap mevzuudur ki, mütevaciz ihtiyatlar ve müteenni olmıya bilhassa sevk edecek, cenubu şarkı Avrupa ve Balkan sulhunu mahfuz tutmaya hizmet edecektir.

İngiliz sanayi hey'eti Ankarada

İngiltereden kamyon ve otobüs alınacak

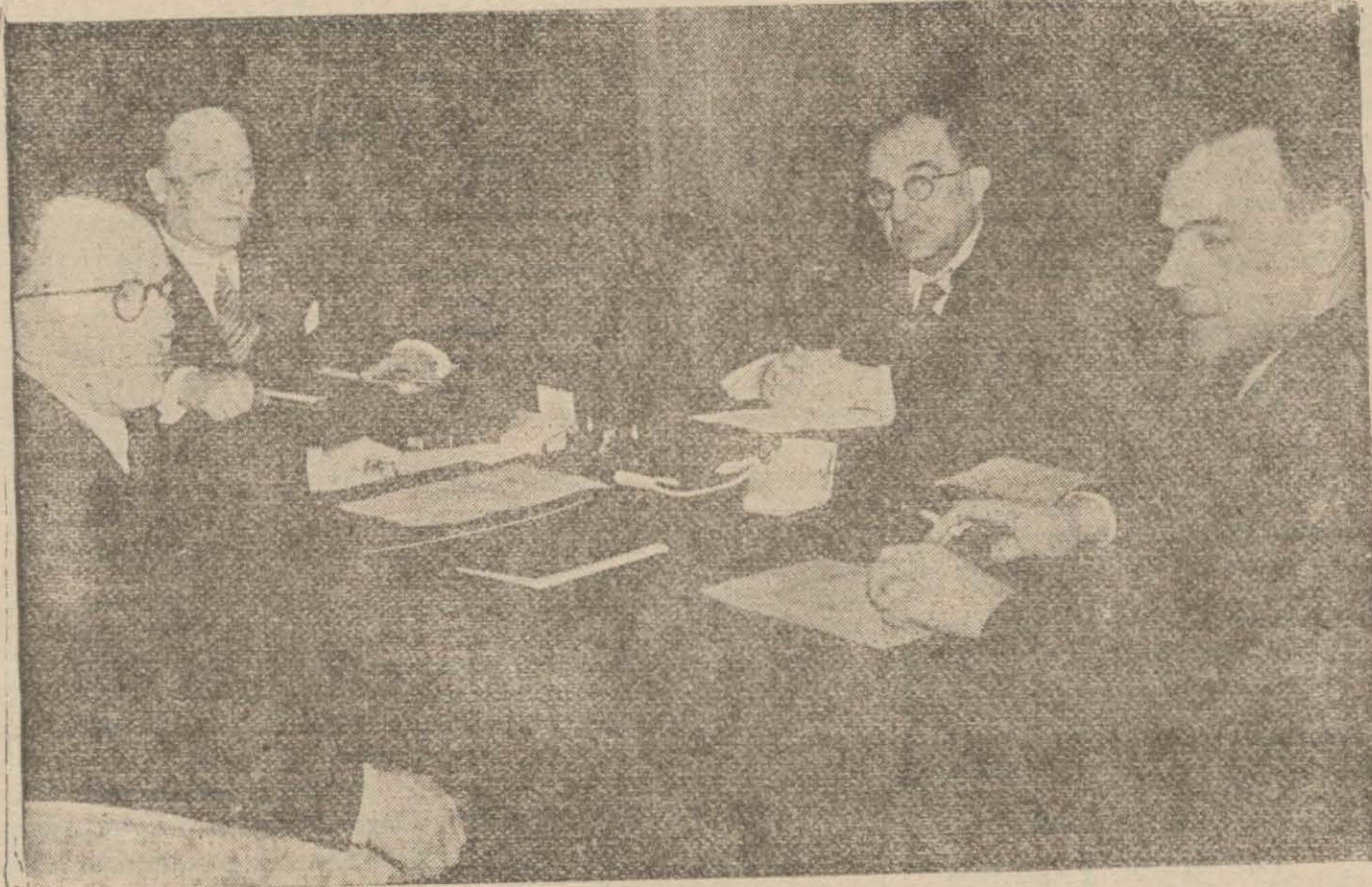
Ankara 5 (Telefonla)—Meşhur İngiliz sanayicilerinden Rossin reşidliğinde bulunan bir İngiliz sanayi hey'eti bu sabah şehrimize gelmiştir.

Bu heyet; İngiltere ile imzaladığımız yeni anlaşmalar üzerinde piyasalarımıza temasa girişecektir.

İngiliz piyasalarının memleketimiz ile iş yapmaya hazır oldukları ve takas yolu ile İngiltereden kamyon ve otobüs getirilmesinin temin olunduğu ve alınacak olan mallara mukabil İngiltereye iptidai maddeler gönderilebileceği anlaşılmıştır.

Varılan netice İngiltere, Fransa ve İtalya'da çok iyi karşılandı

Belgratta teyit edilen ittifak kararı Avrupadaki harp kıvılcımını Balkanlara kolay kolay sıçratmayacaktır

Dün dağılan konseyin bir toplantısında alınan resimlerden: Soldan itibaren Sükrü Saracoğlu, Marković, Metaksas, Gafenko

Belgrad 5 (Hususî)—Gazeteler, dün mesaisine nihayet veren Balkan konferansının elde ettiği memnuniyet verici neticeleri bilhassa tebarüz ettirmekte ve konferansın Belgradta bıraktığı intibai canlandırmaktadır.

Konsey dün öğleden sonra, hariciye nezaretinin merasim salonunda gazetecileri kabul etmiş ve Romanya Hariciye Nazırı Gafenko resmi tebliği okumuştur. Salon dünyanın her tarafından gelmiş gazetecilerle dolu idi. Ayrıca koridörlerde de hazır bulunuyordu. Sayısız fotoğrafçılar ve sinemacılar mütemadiyen resim çekiyor ve film alıyordu.

Saat 19.10 da dört Balkan hariciye nazırı alkışlar arasında salona girmişler, evvelâ gafenko resmi tebliği Fransızca olarak okumuştur. Tebliğin okunması sürekli alkışlarla karşılanmıştır.

Bunu takiben Gafenko, General Metaksas, Sükrü Saracoğlu, Marković kasa birer nutuk söylemişlerdir.

Gafenko,tebliğe ilâve edecek bir şey olmamakla beraber, heyecan verici haberlerin, delegelerin sükkün ile çalıştıkları salondan içeriye giremediğini beyan etmiştir.

Saracoğlu bülüğün banisi Kral Aleksandr ile Reiscumhur Ataturkün hatıralarını yad etmiş ve demiştir ki:

«Evvelden klâsik ve ıslahî imkânsız kargaşalık ocağı olan Balkanlar halen varınan endişelerle işkence içinde olan dünyaya memleketlerimizi ve milletlerimizi halihazırdaki ihtilâfın imtihanlarından uzak ve muaf tutacak olan basiret, muvazene, tesanüt, birlik ve teyakkuz örneği vermektedir.»

Metaksas da sunları söylemiştir: «Tam tesanüt ve sıkı bir iş birliğimiz sayesinde Avrupanın bu köşesinde barışın korunacağına kat'i kanaatim vardır.»

En son söz alan Marković, simdi içtimanın verdiği neticelerin Balkanlarda ve Tuna havzasında hâdiselerin müstakbel inkişafı için hayırlı, tesirli olacağına kani bulunduğunu kaydedildikten sonra demiştir ki:

«Bölgemizde barışın muhafazası ve bütün Balkan devletleri arasında is beraberi için olan mesalin ne kadar mühim olduğunu herkes takdir edebilecektir.»

Nutukları müteakip nazırlar çekilmişler ve salon yavaş yavaş boşalmıştır. Akşam Yugoslav Hariciye Nazırı (Devamı 3 üncü sahifede)

Finlândiyada muharebe vaziyeti

Sovyetler yeniden bir kaç şehri bombaladı

Bazı Fin şehirlerinin dörtte üçü harap olmuş bir haldedir

Helsinki sokaklarında alârm işareti üzerine kaçan halk

Paris 5 (Radvo)—Finlândiyada bulunan İsveçli bir gazetecinin haber verdiğine göre, Finler, dün 9 Sovyet tankı tahrip etmişlerdir. 150 Sovyet tavaresi, Finlândiya üzerinde müteaddit uçurlar yapılarak şehirleri, kasabaları bombardıman etmişlerdir. Bazı şehirlerin dörtte üçü harâb olmuştur. 45 Sovyet tayyaresi Viburg şehri bombardıman etmiştir. 150 ev harap olmuştur. Ölenlerin ve yaralananların sayısı henüz malûm değildir. Sovyet Baskumandanlığı, arık şehirleri bombardıman etmek suretile halkın kuvvî manevyesini ve müdafaa kabiliyetini kırmak istemektedir. Dün, Finlândiyanın cenubundaki şehirler de şiddetle bombardıman edilmiştir. Birçok yangınlar çıkmıştır. Nüfusca zavıyat yoktur. (Devamı 3 üncü sahifede)

Zelzele durmuyor

Bir köy yıkıldı, on kişi öldü

Zelzele mntakasına 12 kişilik mütehassıs bir fen hey'eti gönderiliyor

Ankara 5 (Hususî muhabirimizden)—Zelzele mntakasında başlanmış olan fenni tetkiklere devam edilmektedir. Heyetler mntaka mntaka dolarak, tetkiklerinin neticelerini tesbit etmektedirler.

Zelzele mntakasında jeolojik tetkiklerde bulunacak olan mütehassıs heyet bu ayın sonlarında hareket edecektir. Heyette şu zevat bulunacaktır:

Devlet meteoroloji işleri umum müdürü Profesör Tefik Göymen, Profesör Hâmit Nafiz Pamir, Glaysberg coğrafya fakültesi Profesörlerinden Herbert Lui, Yüksek Ziraat Enstitüsü Profesörlerinden Gerngros, Ahmet Birant, Maden tetkik arama enstitüsü mütehassıslarından Salomon Kalvi, Nafia Vekâleti yapı ve yollar umum müdürü, imar bürosundan üç mütehassıs ve diğer mühendis ve mimarlardır. Heyet azası on iki kişiden mürekkeptir. (Devamı 3 üncü sahifede)

Esrar satan biri yakalandı

Hasköyde kömürcülük eden Lâz Ali adında birinin esrar kaçakçılığı hakkında haber almış ve dün isaretili para mukabilinde esrar satarken suçüstünde yakalanmıştır. Lâz Ali evinde arama yapıldı. Evde bulunan bir miktar esrar ile isaretili paraları sobaya atarak imha etmek istemişse de daha cabuk davranan memurlar esrarı ve paraları sobadan yanmadan çıkarmışlardır. Lâz Ali buglâ adliyyeye verilmiştir.

SON TELGRAFLAR

Sovyetler yardımı arttıracak

Londra 5 (A.A.)—Devli Telgraf gazetesinin diplomasi muharriri, Alman hükümetinin halihazırda Rusya ile yeni bir itilâf akdini derpis etmekte olduğunu ve yakın bir zamanda imza edilecek olan bu itilâfın başlıca hedefinin Sovyetlerin Almanyaya yapmaktaki oldukları yardımı arttırmak olduğunu haber vermektedir.

Muharrir, ilâve ediyö: Tam manasile askeri bir ittifak olmamakla beraber bu yeni muahedenin Rusvayı Almanyanın harp sahâsındaki mesaisine şimdiye kadar yaptığundan daha fazla yardımıda bulunmak taahhüdünde sokacağı tahmin edilmektedir.

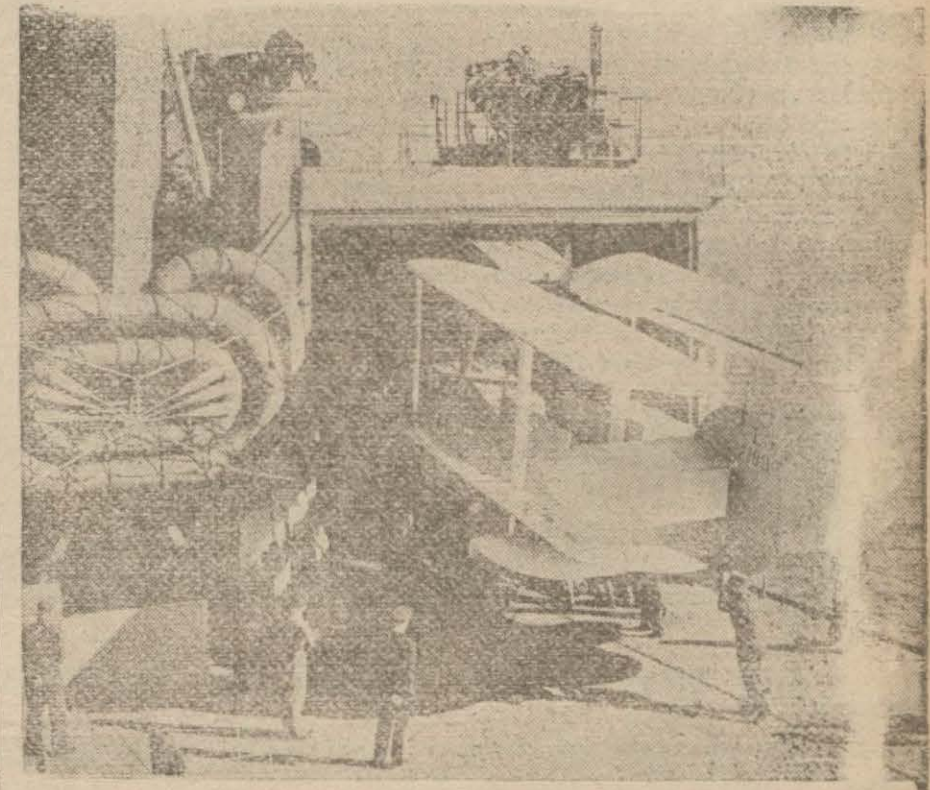
Bu yardım, Rusyanın tabii menâbini Almanyanın menfaatine olarak işletmek şeklinde olacaktır.

İrlanda tethişçilerinin bombaları

Roma 5 (Hususî)—Birminghamda İrlanda tethişçilerinin yeni suikasları meydana çıkarılmıştır. Muhtelif otobüs garajlarında 9 saatli bomba bulunmuştur. (Diğer haberler 3 üncü sahifede)

Garp cephesinde nazik günler yaklaşıyor

Düncü hava muharebelerinde iki Alman tayyaresi düşürüldü, iki vapur daha battı

Bir İngiliz harp gemisinde havalanmak üzere hangardan çıkartılan bir tayyare

Paris 5 (Radyo)—Dün, Alman tayyareleri İngiltere sahillerinde müteaddit uçurlar yapmışlar bir tüccar, bir balıkçı gemisini batırmışlardır. İngiliz Bahriye Nezaretinin neş-

rettiği bir tebliğe göre dün bir tonluk bir İsveç gemisi Alman tayyarelerinin mitralyöz ateşine maruz kalmışsa da yine İngiliz limanlarından birine sığınmış. (Devamı 3 üncü sahifede)

Sabahki sis yüzünden bazı kazalar oldu

İki motor çarpıştı, biri sakatlandı

Vapurlar vaktinde işlemediğinden bir çok memur ve esnaf işlerinin başına geç gittiler

(Yazısı 3 üncü sahifede)

CERÇEVE

Balkan anlaşması

Balkan konferansı daimi konsey azasının nesrettiği 7 maddelik resmi tebliğinden çıkan netice:

Türkiye, ugoslavya, Romanya ve Yunanistandan müteşekkıl Balkan ittifakı, Avrupa harbi karşısında, Balkanlara tevecçül, edecek herhangi bir tecessüz elbirliğile karmak aziminde devam ediyor.

Büyük Avrupa ihtilâfının bozduğu, dağıttığı, bir iki unsurile şu veya bu istikamete temayül ettirdiği zaunedilen Balkan anlaşması böylece verilişinde durduğunu tesbite vesile bulmuştur.

Son Balkan fikir birliğinin açıkça manası:

1—Balkanlar, herhangi bir köşesine, herhangi bir tecessüz karşısında bertaraf edebilecek mi? Son Balkan anlaşması, sulhu hiç değilse Balkanlarda koruyabilecek bir müeyyede mi?

Bence havır! Belgratta tezahür eden Balkan

vahdetinden doğabilecek yegâne fayda, mütevacizlerin, politika sahâsında son ümitlerini de kaybettikleri, artık ya garp, yahut cenupattan taarruzda serbest bırakıldıklarıdır.

Garptan taarruz, yani Holanda ve Belçikayı çiknemek, birçok mania hattı önünde yıpranmak, sonra da büyük Fransız ordusunun kucağına düşmek... Akıl kârı olur mu dersiniz?

Cenupattan taarruz, yani Tunaya inmek, derhal Fransız, İngiliz ve İtalyan kuvvetleriyle payandalanacak bir Balkan bloku karşısında kalmak... Bu mu akıl kârı?

Hiç taarruz etmemek, yani havası her an biraz daha boşaltılan bir hücrede, iradesiz ve tesebbüssüz, ölümlü beklemek... Yoksa akıl kârı olan bu mu?

Akl kârı olan hareket neyse, onu mütevaciz düşünün! Bence muhakkak olan şu ki mütevaciz, üçüncü ihtimali hatırıma bile getirmeyecek ve 1940 baharında ya garptan, ya cenupattan taarruza geçecektir.

Balkan anlaşması taarruz ihtimalini gidermez, fakat ona karşı en müessir tedbiri tamamlamış olur.

Balkan anlaşması zaferi temin edebilir, fakat sulhu asle! NECİP FAZIL KISAKÜRK

